

Debatten kring den nedlagda rösten

Sveriges vägran att medverka till Kinas utpekande som angripare — trots regeringens erkännande att Kina är angripare — har utanför regeringspressen (och naturligtvis kommunistpressen) blivit så gott som enhälligt kritiserad. Även tidningar som under de gångna åren varit typiska representanter för isolationismen säger ifrån att den svenska röstens nedläggande är ett brott mot solidariteten och ställer Sverige i ett farligt läge. "Vi sätter oss mellan två stolar", skriver Stockholms-Tidningen. "Vi markerar ett avståndstagande väster ut utan att detta ger oss någon politisk vinst öster ut." Hrr Hjalmarson och Ohlin kommer med i allt väsentligt samma motivering till uppfattningen att Sverige borde ha röstat för brännmärkande av Kina utan att medverka till sanktioner.

Det har antytts att kritiken av regeringen borde begränsas med hänsyn till den utländska opinionen. Så måste man rimligen fatta Svenska Morgonbladets ställningstagande; tidningen anser regeringspolitiken i Kinafrågan olycklig, men varnar likväl mot skarpa uttalanden och manar alla att "försöka respektera regeringens handlingssätt, även om man för egen del har svårt att förstå klokheten däri". Den tankegången är ohållbar redan därför att dess konsekvens blir den öppna debattens ersättande av en falsk enighet. Men den är farlig också från den realistiska synpunkt som tidningen tror sig företräda. Intet vore betänkligare än om västerns demokratier fick föreställningen att undvikandets och den tredje ståndpunktens politik vore representativ för hela det svenska folket. Den hårda kritiken är inte bara sakligt befogad, den är också politiskt värdefull.

Inom den socialdemokratiska pressen försvaras regeringen — men försvaret är ofta så halvhjärtat, så inmängt med reservationer, att det verkar förstucken kritik. "När allt kommer omkring är det kanske inte så olyckligt att en västerländsk stat avstår från att rösta mot Kina", skriver Arbetarbladet efter att ha konstaterat att Kinas utpekande som angripare hade varit "sakligt berättigat", i denna ton av orolig och framtvungen hörsamhet mot parti-ledningen går flera inlägg.

De skäl som anförs för regeringens hållning är avslöjande genom sin örlighet och sin svaghet. Morgon-Tidningen börjar med att säga att Sverige skall hålla sig utanför "rivaliserande stormaktsblock": att i FN rösta efter sin sakliga övertygelse blir alltså ett brott mot neutraliteten, och denna neutralitet drives så långt att man i de kommunistiska diktaturerna med deras ohöjda aggressionsvilja och i västerns demokratier med deras försök att i någon mån skapa internationell solidaritet blott ser "rivaliserande stormaktsblock". Det sägs vidare att det amerikanska förslaget jämväl innefattar "ett principbeslut om vidtagande av sanktioner" — trots att en rad delegater, bland dem den amerikanske, klart sagt ut att man kan utpeka Kina som angripare utan att på något sätt binda sig i sanktionsfrågan. Och slutligen — det är kanske det mest upprörande — förklaras Sverige ha fört en "självständig" politik. Att nedlägga sin röst, trots den klara och i Stockholm öppet förkunnade insikten om att Kina är angripare, det skall alltså vara en självständig politik. Att förgylla rädslan för att fastslå ostridiga fakta med detta ord, det är en cynism utan gränser.

Än mera fantastiska argument framförs. En tidning påstår att det vore en "meningslös hållning" att utpeka Kina som angripare utan att gå med på sanktioner; när alla demokratier i Europa och Amerika — utom Sverige — röstar för utpekandet, när hela världen i spänning väntar på detta avgörande, då är det, förklarar Västgöta-Demokraten, ett problem utan mening som det gäller. Och omedelbart efter den ledande artikel där detta skrivs kommer ett mellanstick som under återopande av fredagens manifest från den skandinaviska socialdemokratin förklarar att "den centrala punkten i allt fredsarbete måste vara ett fördömande av angreppskriget". Är det en otrolig tanklöshet eller en lika otrolig tillit till läsnarnas tanklöshet?

Den svenska socialdemokratin har sedan sitt framträdande alltid talat om internationell solidaritet och framför allt solidaritet de socialdemokratiska rörelserna emellan. Nu står Sverige isolerat bland demokratierna i FN, och det är den

svenska socialdemokratin som bär ansvaret. I Norge, Danmark, England, Belgien, Holland, Frankrike — överallt har solidariteten i FN för socialdemokraterna tett sig självfallen; i Sverige talar samma socialdemokrati om denna hållning som meningslös eller farlig och ser i de två grupperna i förbundet "rivaliserande stormaktsblock".

Vilket är motivet till detta svek, ett svek som även gäller den egna traditionen? Med all säkerhet till stor del — såsom Svenska Dagbladet understry-

ker — den "tredje" ståndpunkt som kommit till synes i utrikesministrernas iver att ta avstånd åt väster likväl som åt öster och i de beryktade förklaringarna om att vi genom vårt exempel kan göra ryssarna till demokrater. I detta läge är det en skyldighet för dem inom alla demokratiska partier som tror på solidariteten och FN som ett värm för freden och den fria världen att ärligt säga sin mening och inte låta disciplinen eller taktiken överrösta samvetet.